

Algemene Beschouwingen 2021

“Valkenburg aan de Geul zorgt voor elkaar”

9 november 2021

Corry Fulmer, Pat-Jos Huisman en Hilde Baaij

Inleiding

Voorzitter, aanwezigen, luisteraars thuis,

Deze zomer kwamen we letterlijk van de regen in de drup. Onze inwoners en ondernemers hadden het al zwaar door de gevolgen van de corona pandemie. De regelgeving begon net te versoepelen. Meer leek mogelijk en toen spoelde de Geul al onze mooie plannen voor de zomer weg. Op lange termijn zullen we de gevolgen van de watersnoodramp blijven voelen. Niet alleen in onze fysieke leefomgeving, maar ook op emotioneel gebied.

Voor ons ligt de meerjarenbegroting 2022- 2024. Er is met man en macht gewerkt aan een sluitende begroting. Geen gemakkelijke opgave in deze onzekere tijd. We willen dan ook een extra woord van dank uitspreken aan de ambtenaren die zich in deze hectische tijd drie keer in de rondte werken om alles gedaan te krijgen. Het voelt vreemd de begroting te beoordelen op een moment dat we voor grote opgaven staan en gezocht moet worden naar oplossingen. Daarnaast zijn er vandaag belangrijke raadsbesluiten genomen over het nafaseplan watersnoodramp en het versterkingsplan Sociaal Domein. De uitkomst hiervan hebben wij niet mee kunnen nemen in de voorbereiding van onze beschouwing.

We hebben een sluitende begroting, maar met een onzeker toekomstperspectief voor de jaren erna. Er zijn 4 factoren waar we nu nog niet volledig de consequenties van kunnen overzien en waarop onze invloed minimaal is. Te weten de corona pandemie, de gevolgen van de watersnoodramp, het tekort op het Sociaal Domein en de herijking van het gemeentefonds.

De Corona pandemie is nog niet voorbij. De maatregelen zijn inmiddels weer aangescherpt. De impact hiervan op onze ondernemers, verenigingen, inwoners en de gemeentelijke financiële huishouding zal wederom groot zijn. We begrijpen de zorgen over de belastbaarheid van de ziekenhuizen, tegelijkertijd is de onderbouwing van de maatregelen niet altijd duidelijk. Ook lokaal horen we die geluiden. Bijvoorbeeld over de kerstparade en de kerstmarkt. Deze klap zal wederom voelbaar zijn in de toeristische sector. In de raad hebben we meerdere malen gesproken over het vormgeven van duurzaam toerisme. Toerisme dat tegen een stootje kan. Door de corona pandemie zijn zaken zoals het evalueren van het evenementenbeleid en het vaststellen van de toeristische visie uitgesteld. Het is echter van groot belang dat de raad een stip aan de horizon zet. We zullen ons moeten uitspreken over hoe we een duurzaam toerisme, met bijbehorend evenementenbeleid, naar de toekomst toe vorm willen geven zodat onze ondernemers hier naar toe kunnen werken.

Op onze informatieve vraag over het evenementenbeleid kregen we het antwoord dat de toeristische visie eerst zal worden opgesteld.

- ***“Graag horen wij wanneer de visie toerisme klaar is voor behandeling?”***
- ***“Wanneer denkt het college het evenementenbeleid te kunnen evalueren?”***

In het kader van het herstellen van onze economie willen we graag weten hoe het staat met de VALK-pas. De Valkenburgse Activiteiten en Lokale Koopjes-pas. De wethouder heeft aangegeven hier met de BIZZ over gesproken te hebben, maar dat het onderzoek nog niet afgerond is. We snappen dat ondernemers momenteel met andere dingen bezig zijn maar wij denken dat het van belang is te onderzoeken of ondernemers open staan voor dit middel om de lokale economie te versterken. Er zou tevens gekeken worden of onze ondernemers open staan voor het gebruiken van een sticker om lokaal ondernemen zichtbaar te maken en hiermee onze duurzame uitstraling van toeristisch Valkenburg met haar streekproducten op de kaart te zetten. Onze vraag is dan ook;

- ***“Heeft de wethouder deze onderzoeken inmiddels afgerond en wat zijn de uitkomsten hiervan?”***

Tegelijkertijd vragen we ons inmiddels af of Croix de Bourgogne ooit een realistisch plan is geweest. De initiatiefnemer blijkt lange tijd nodig te hebben om het gefinancierd te krijgen. Ons vertrouwen in dit plan heeft een behoorlijke deuk opgelopen. Wij spreken dan ook de hoop uit dat er van realisatie van dit hotel wordt afgezien. De opmerking dat ‘de zijmuur van het hotel als waterbuffer voor overstromingen zou kunnen functioneren’ is wat ons betreft van de zotte. Hopelijk zal in januari 2022 eindelijk een besluit genomen worden.

Wat PGP betreft had de weg van het klimaat- en toekomstbestendig maken van onze gemeente eerder ingeslagen moeten worden. We vragen immers al jaren aandacht voor maatregelen om wateroverlast en hittestress tegen te gaan. De watersnoodramp heeft onze oproep helaas extra kracht bij gezet.

Alle woningen, tuinen, weilanden en sportcomplexen grenzend aan de Geul hebben de kracht van het water meegemaakt. Ondergelopen kelders, woonkamers en keukens, onbruikbare liften, weggespoelde opritten, total loss verklaarde auto’s en elektrische fietsen, kapotte sportvelden, teveel om op te noemen. Een deel van de schade had wellicht voorkomen kunnen worden als onze inwoners tijdig op de hoogte waren gebracht van de hoge waterstand.

Een goed werkend waarschuwingssysteem bij calamiteiten draagt daar aan bij. In de Propositie robuust watersysteem Limburg staat vermeld dat er extra aandacht uitgaat naar de meetinstrumenten in de Geul. Dat is een stap in de goede richting.

- ***“Gaat er ook gesproken worden over het gebruiken van het luchtalarm in dergelijke situaties?”***

De investeringen bij Par’Course hebben hun vruchten afgeworpen. Als dat gebied niet klimaatadaptief ingericht was had Broekhem-Zuid ook wateroverlast gehad. De PGP vindt het dan ook belangrijk dat de visies voor Valkenburg Oost en West met deze gedachte in het achterhoofd verder uitgewerkt gaan worden. Het waterschap, de provincie en het Rijk zijn het erover eens dat er meer ruimte moet komen voor de beken. Natuurlijk is dit een regionaal probleem, maar dat moet ons er niet van weerhouden om ook lokaal te kijken naar mogelijke oplossingen. Al het water gaat eerst door Schin op Geul, vervolgens door Valkenburg en dan nog door een deel van Houthem. Met dit in het achterhoofd wil de *Wij zijn Sociaal. Iedereen doet mee. Wij zijn Groen. Geniet van onze omgeving. Wij zijn duurzaam. Zorg nu voor onze toekomst.*

PGP ervoor pleiten bij de volgordebepaling van gebiedsontwikkelingen de kernen waar sprake is geweest van wateroverlast als eerste op te pakken. Hier moeten immers oplossingen gezocht worden om herhaling te voorkomen.

- ***“Is het college het met ons eens dat de kernen waar wateroverlast is geweest als eerste opgepakt zouden moeten worden?”***

De visies gebiedsontwikkelingen Valkenburg Oost, West en Berg zullen in december op de agenda staan. Over de burgerparticipatie bij de ontwikkeling van de visie Berg hebben we al meerdere keren gesproken. De manier waarop inwoners betrokken worden bij ontwikkelingen in hun buurt ligt niet altijd voor de hand maar is wel zo belangrijk.

Daar kunnen burgerkracht, burgerparticipatie en kernoverleggen ook een belangrijke rol in spelen. Dit zijn immers verschillende vormen van burgerinspraak waar we iets mee kunnen en moeten. Afspraak was dat burgerkracht, met name kernoverleggen, geëvalueerd zouden worden zodat we dit kunnen versterken en faciliteren. Niet in de oude vorm van- aangeven waar behoefte aan is waar vervolgens geen geld voorhanden voor is- maar samen in gesprek gaan over wat loopt goed, minder goed en, belangrijker nog, hoe kunnen we elkaar versterken? Een kernoverleg wordt niet verkozen en is derhalve geen vertegenwoordiging van een kern. Maar het zijn wel inwoners die weten wat er speelt in hun kern en zich tomeloos inzetten om hun kern mooier, beter, en socialer te maken. Onze vraag is dan ook;

- ***“Wanneer denkt het college burgerkracht, zoals afgesproken, te evalueren zodat de gemeente dit beter kan faciliteren?”***

Kernoverleggen zouden overigens prima betrokken kunnen worden bij het ‘vergroenen’ van hun kern. Een positieve ontwikkeling in dit kader; De eerste stappen om onze gemeente te vergroenen zijn gezet. Ons stoeptegeleruit -plant-erin voorstel is opgepakt. De ‘Tuiny forest’ pilot in Broekhem-Noord is gestart en nu bereikte ons het bericht dat iedereen in de gemeente die zijn voortuin wil ontstenen en vergroenen een ‘Tuiny forest’ pakket kan aanvragen voor €5,- . Een grote stap in de goede richting wat de PGP betreft. Maar we zijn er nog lang niet. We kijken dan ook uit naar het bomenbeleid dat verwerkt gaat worden in een allesomvattend groen beleid.

We moeten overigens niet alleen investeren in onze fysieke leefomgeving. De mensen die er wonen zijn namelijk belangrijker. Wij maken ons dan ook oprecht zorgen over het invullen van onze taak als het aankomt op het ondersteunen van hulpbehoevenden. Veel gemeenten in Nederland hebben grote moeite rond te komen met de rijksbijdrage voor het Sociaal Domein. Het Rijk besloot te decentraliseren in 2015, gaf de verantwoordelijkheid aan de gemeenten en verminderde tegelijkertijd de budgetten. Want de gemeente kon het vast goedkoper. Niet dus. Voor Valkenburg aan de Geul loopt het tekort op naar ruim 1,6 miljoen euro per jaar. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe dit opgelost gaat worden. Er zijn extra gelden toegezegd door het Rijk, maar deze zijn niet voldoende. In Valkenburg aan de Geul hebben we een nieuwe weg ingeslagen. De raad zal vandaag het versterkingsplan Sociaal Domein vaststellen. Met dit plan beoogt men, door aan de voorkant te investeren, hogere zorgkosten op de lange termijn te voorkomen. Voorkomen is immers beter dan

Wij zijn Sociaal. Iedereen doet mee. Wij zijn Groen. Geniet van onze omgeving. Wij zijn duurzaam. Zorg nu voor onze toekomst.

genezen. Zowel voor de mensen die het betreft als voor onze portemonnee. Maar dat lost het tekort niet op. Voor de PGP staat voorop dat we onze verantwoordelijkheid moeten blijven nemen om te zorgen voor mensen die minder goed mee kunnen in onze samenleving. We kunnen enkel de hoop uitspreken dat Den Haag, mede gemotiveerd door de oproep van de VNG en Raden in Verzet (waar onze gemeente zich op verzoek van de PGP bij heeft aangesloten) tot inkeer komt en gemeenten voldoende financiële middelen gaat verstrekken om hun taak wat betreft jeugdzorg en WMO op een fatsoenlijke manier uit te kunnen voeren.

Over fatsoenlijk taken uit voeren gesproken; De Wet kwaliteitsborging Bouwen zal leiden tot strengere handhavingstaken voor onze gemeente. Het is genoegzaam bekend dat de afdeling WTH (Vergunningen Veiligheid Toezicht en Handhaving) kampt met onvoldoende bezetting om hun taken adequaat uit te kunnen voeren. We zijn dan ook blij dat ervoor gekozen is de bezetting, voor de herstelfase, tijdelijk uit te breiden met extra Fte's.

Er zal de komende jaren, naast het herstelplan, weinig ruimte zijn voor nieuw beleid. Los van dit alles is het bemoedigend dat onze gemeente, college, ambtenaren, inwoners en ondernemers, ook in deze onzekere tijden, niet bij de pakken neer gaan zitten en werk maken van een spoedig herstel.

De corona pandemie en de watersnoodramp hebben laten zien dat we veerkrachtig zijn. Spontaan bieden we elkaar de helpende hand, samen zetten we de schouders eronder. In de serie Valkenburg voor elkaar zagen we concrete voorbeelden hiervan. We hopen dat we elkaar als samenleving blijven vasthouden en voor elkaar blijven zorgen.

Tot zover in eerste termijn.